

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

**Aamukahvit
perusopetuksen
henkilökohtaisen
tehostetun
oppilaanohjauksen ja
jatko-ohjauksen
merkeissä 9.12.2020**

Riia Palmqvist

Oppivelvollisuuden laajentaminen

- Hallituksen esitys
 - oppivelvollisuusiän korottaminen 18 ikävuoteen
 - ohjauksen vahvistaminen
 - toisen asteen koulutuksen maksuttomuus
 - toisen asteen valmistavien koulutusten ja nivelvaiheen ohjauksen kehittäminen
- Hallituksen esitys oppivelvollisuuslaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi annettu eduskunnalle 15.10.2020 (HE 173/2020)
- Oppivelvollisuuslaki voimaan 1.8.2021

Oppivelvollisuuden laajentaminen

- Koskee ensimmäisen kerran perusopetuksen keväällä 2021 päättäviä nuoria (pääsääntöisesti vuonna 2005 syntyneet)
- Tulee voimaan ikäluokka kerrallaan, kaikki mukana v. 2024
- Hakuvelvoite ja perusopetuksen järjestäjän ohjaus- ja valvontavastuuta koskevat säännökset tulisivat kuitenkin voimaan jo 1.1.2021 (käytännössä keväällä 2021)
- Pandemia ja siihen liittyvät työ ehkä vienyt huomiota tältä asialta?

Miten oppivelvollisuutta suoritetaan perusopetuksen jälkeen?

- lukion oppimäärä + yo-tutkinto
- ammatillinen perustutkinto
- nivelvaiheen koulutukset (lisäopetus, VALMA, LUVA -> TUVA 1.8.2022)
- kansanopistojen oppivelvollisille suunnattu koulutus (opetussuunnitelman perusteet 1.8.2021)
- työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus (TELMA)
- aikuisten perusopetus, jos perusopetuksen oppimäärä kesken
- maahanmuuttajat, joilla puutteellinen kielitaito -> aikuisten perusopetus tai kansanopistojen maahanmuuttajille suunnattu koulutus
- saamelaiset Saamelaisalueen koulutuskeskuksen lukuvuosikoulutuksissa

Opinto-ohjausta koskevat uudistukset oppivelvollisuuden laajentuksessa:

1. Hakuvelvoite ja perusopetuksen järjestäjän ohjaus- ja valvontavastuuta koskevat säännökset
 - Oppivelvollisuuslaki 11 §
2. Perusopetuksen tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus
 - Oppivelvollisuuslaki 11 § ja Perusopetuslaki 11 a §
3. Koulutuksen järjestäjän ohjaus- ja valvontavastuu
 - Oppivelvollisuuslaki 11 §
4. Asuinkunnan ohjaus- ja valvontavastuu
 - Oppivelvollisuuslaki 12 §

1. Hakuvelvoite ja perusopetuksen järjestäjän ohjaus- ja valvontavastuuta koskevat säännökset

- Perusopetuksen järjestäjällä on velvollisuus ohjata ja valvoa oppivelvollisen hakeutumista perusopetuksen jälkeiseen koulutukseen perusopetuksen päättyessä, erityisesti perusopetuksen viimeisen vuosiluokan aikana
- Varmistettaisiin, että oppivelvollinen nuori ei missään vaiheessa putoaisi tukiverkon ulkopuolelle.
- Ohjaus- ja valvontavastuu rakennettaisiin "saattaen vaihtaen" -periaatteella

2. Perusopetuksen tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus

Perusopetuslaki 11 a § *Oikeus saada oppilaanohjausta*

- Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman mukaista oppilaanohjausta.
- Sellaisella perusopetuksen oppimäärää suorittavalla oppilaalla, joka tarvitsee perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää tukea, on oikeus saada opetussuunnitelman mukaisen oppilaanohjauksen lisäksi tarpeidensa mukaista henkilökohtaista oppilaanohjausta (tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus).
- Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa oppilaalle annetaan henkilökohtaista ja muuta oppilaanohjausta sekä laaditaan henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma. Tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta annetaan 8. ja 9. vuosiluokalla.

Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus toteutetaan perusopetuslain muutoksena

- sellaisella perusopetuksen oppimäärää suorittavalla oppilaalla, joka tarvitsee perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää tukea, olisi oikeus saada opetussuunnitelman mukaisen oppilaanohjauksen lisäksi tarpeidensa mukaista henkilökohtaista oppilaanohjausta
- Huom. Tukea saava oppilas (oppimisen ja koulunkäynnin tuki) vs. tehostettu henkilökohtainen oppilas – voi olla sama, mutta myös eri!
- Perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta annetun valtioneuvoston asetuksen 6 §:n mukainen oppilaanohjauksen vuosiviikkotuntimäärä säilyisi ennallaan
- Oppilaanohjauksen oppitunnit vuosiluokkaistettu paikalliseen opsiin

OPS-päivitys ohjaussuunnitelma?

- miten oppilaanohjaus järjestetään
 - ohjaussuunnitelmassa kuvataan oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet, toimintatavat, työn ja vastuunjako sekä työskentely monialaisissa verkostoissa, kodin ja koulun yhteistyö ohjauksessa, **tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus, jatko-ohjaus perusopetuksen jälkeisiin opintoihin**, työelämäyhteistyö sekä työelämään tutustumisen järjestelyt (katso myös vuosiluokkakokonaisuuksiin sisältyvä oppilaanohjauksen tehtäväkuvaus).

Ohjaus, tehostettu henkilökohtainen ohjaus ja tuki oppilaanohjauksessa vuosiluokilla 7-9? (LUONNOS)

- Oppilaanohjauksessa huomioidaan jokaisen oppilaan yksilölliset lähtökohdat ja tarpeet.
- Ohjausta eriytetään ottamalla huomioon oppilaiden henkilökohtaiset tavoitteet, kokemukset, harrastukset, kiinnostuksen kohteet, osaamisalueet sekä elämäntilanteeseen vaikuttavat tekijät.
- Keskeistä on eri toimijoiden yhteistyö erityisesti opiskeluun kuuluvien siirtymä- ja nivelvaiheiden ohjauksessa.
- Jatko-opintoihin liittyvä ohjaus aloitetaan riittävän varhain.
- Moniammatillista ja -hallinnollista yhteistyötä tehdään erityisesti tehostettua henkilökohtaista ohjausta ja oppimisen ja koulunkäynnin tukea tarvitsevien oppilaiden sekä erityisestä syystä koulutuksen ulkopuolelle jäämässä olevien nuorten opintojen jatkumisen turvaamisessa.

Ohjaus, tehostettu henkilökohtainen ohjaus ja tuki oppilaanohjauksessa vuosiluokilla 7-9? (LUONNOS)

- Oppilaalla, joka tarvitsee perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää tukea, on oikeus opinto-ohjauksen lisäksi tarpeidensa mukaista tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta vuosiluokilla 8 ja 9.
- Ohjauksessa painopisteenä on oppilaan jatko-opintovalmiuksien kehittäminen sekä ohjaaminen oppilaalle sopiviin jatko-opintoihin.
- Tavoitteena on, että jokaiselle oppilaalle löytyy jatko-opiskelupaikka toisen asteen tutkinnon suorittamiseen tai toiselle asteelle valmentavaan koulutukseen.
- Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen tarpeen arvioi ensisijaisesti oppilaanohjaaja oppilaanohjauksen sisältöjen ja tavoitteiden näkökulmasta.

Ohjaus, tehostettu henkilökohtainen ohjaus ja tuki oppilaanohjauksessa vuosiluokilla 7-9? (LUONNOS)

- Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa oppilaalle annetaan henkilökohtaista ja muuta oppilaanohjausta sekä laaditaan henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma.
- Henkilökohtaiseen jatko-opintosuunnitelmaan kirjataan oppilaan vahvuuksia sekä tavoitteita siirtymisestä perusopetuksen jälkeisiin opintoihin.
- Näitä vahvistetaan suunnitelmallisesti oppilaan yksilölliset lähtökohdat ja tarpeet huomioiden.

Ohjaus, tehostettu henkilökohtainen ohjaus ja tuki oppilaanohjauksessa vuosiluokilla 7-9? (LUONNOS)

- Oppimisen ja koulunkäynnin tukea tarvitsevan oppilaan kohdalla jatko-opintoihin liittyvä ohjaus aloitetaan riittävän varhain.
- Suunnittelussa otetaan huomioon oppilaan yksilölliset taipumukset, oppimisen ja opiskelun tuen tarve ja koulutuksen mahdollistamat työllistymisnäköymät.
- Oppilaalle ja hänen huoltajalleen tarjotaan mahdollisuuksia tutustua oppilaalle soveltuviin perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintomahdollisuuksiin.
- Oppilaalle ja huoltajalle annetaan riittävästi tietoa oppimisen ja opiskelun tuen jatkumisen mahdollisuuksista perusopetuksen jälkeisissä opinnoissa sekä tarvittaessa muista tukimuodoista.

Ohjaus, tehostettu henkilökohtainen ohjaus ja tuki oppilaanohjauksessa vuosiluokilla 7-9? (LUONNOS)

- Perusopetuksen järjestäjän ohjaus- ja valvontavastuu päättyy seuraavan koulutuksen järjestäjän valvontavastuun alkaessa.
- Jos oppilas ei ota vastaan opiskelupaikkaa tai aloita opintoja perusopetuksen jälkeen, perusopetuksen järjestäjä ilmoittaa asiasta asuinkunnalle.